

MINISTERSTVO DOPRAVY, PÔŠT A TELEKOMUNIKÁCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Útvar odborného vyšetřovania leteckých nehôd a incidentov
Nám. slobody č.6, P.O. BOX č.100, 810 05 Bratislava 15

Ev.č.: LN / 07- 09 / D-KFIR

Z Á V E Ř Ć N Á   S P R Á V A

o odbornom vyšetřovaní leteckej nehody

lietadla typu **Ventus-2cM**

poznávacej značky **D-KFIR**

Dátum: 29. 04. 2009

Miesto: Prievidza

A. Ú V O D

Cieľom odborného vyšetovania je zistenie príčin vzniku leteckej nehody (ďalej LN), vážneho incidentu (ďalej VI) a prevencia vzniku takýchto udalostí, nie však poukazovanie na vinu alebo zodpovednosť osôb.

Táto záverečná správa, jej jednotlivé časti alebo iné dokumenty vzťahujúce sa k odbornému vyšetovaniu predmetnej leteckej nehody sa nesmú zverejňovať, rozširovať alebo inak využívať bez súhlasu MDPT SR.

Prevádzkovateľ / Vlastník:	Réti István Liliom u. 2 Hungary - 6000 Kecskemet
Typ lietadla:	Ventus-2cM
Štátna a registračná značka lietadla:	D-KFIR
Miesto vzletu:	LZPE
Miesto plánovaného pristátia:	LZPE
Fáza letu:	pristátie do terénu
Miesto leteckej nehody:	12,5 km juhozápadne LZPE
Dátum leteckej nehody:	29.04. 2009
Čas leteckej nehody:	13 h 29 min UTC

Poznámka: Všetky časové údaje v tejto správe sú uvádzané v UTC – čase.

B. INFORMATÍVNY PREHĽAD

Dňa 29.04.2009 vykonával pilot na lietadle Ventus – 2cM, poznávacej značky D – KFIR, pristátie do terénu. Pri dosadnutí zachytil striedavo krídielkami o povrch terénu a lietadlo sa otočilo okolo zvislej osi o 360°. V tejto rotácii sa do tklo ostruhové kolo o zem a lietadlo sa otočilo o ďalších 180°. Lietadlo bolo pri rotácii poškodené.

Pilot nebol zranený.

Správu vydáva:

Útvar odborného vyšetovania leteckých nehôd a incidentov
Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky.

C. HLAVNÁ ČASŤ SPRÁVY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE
2. ANALÝZY
3. ZÁVERY
4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI
5. PRÍLOHY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE

1.1 Priebeh letu

Dňa 29.04.2009 vykonával pilot na lietadle Ventus – 2cM, poznávacej značky D – KFIR súťažný let na medzinárodnej súťaži Flight Challenge Cup – Gliding 2009 v Prievidzi. Po vzlete a vystúpaní na predpísanú výšku ukončil let pomocou vlastného motora a zahájil jeho vypínanie. Vypnúť motor sa mu nepodarilo normálnym postupom. Preto zvolil postup vypnutia pomocou uzatvorenia prívodu paliva k motoru. Po zastavení motora vykonal jeho zasunutie do trupu. V ďalšej činnosti sa mu nepodarilo nadviazať na stúpavé prúdenie vzduchu pre pokračovanie v súťažnom lete a rozhodol sa pre návrat na letisko Prievidza, letom od kopcov na plochu vhodnú ako pre pristátie do terénu. Vysunul motor z trupu a pokúšal sa ho naštartovať, čo sa mu nedarilo z dôvodu uzatvorenia prívodu paliva. Pre malú výšku nad terénom pilot vykonal pristátie do terénu na predom vybratú plochu. Vzhľadom na veľkosť plochy sa pilot opätovne pokúsil o naštartovanie pomocného motora, čo bolo neúspešné. Pri dosadnutí lietadlo zachytilo striedavo krídielkami o povrch terénu a otočilo sa okolo zvislej osi o 360°. V tejto rotácii sa dotklo ostruhové kolo o zem a lietadlo sa otočilo o ďalších 180°. Lietadlo bolo pri rotácii poškodené.

Pátranie a záchranu nebolo potrebné vykonať. Letecká nehoda bola pilotom oznámená usporiadateľovi SNA. Cestou zložiek letových prevádzkových služieb bola letecká nehoda oznámená Útvaru odborného vyšetrovania leteckých nehôd a incidentov LÚ SR.

Čas vzniku leteckej nehody: 13 h 29 min.

Denná doba vzniku leteckej nehody : DEŇ.

1.2 Zranenie osôb

Zranenie	Posádka	Cestujúci	Iné osoby
Smrteľné	-	-	-
Ťažké	-	-	-
Ľahké zranenia	-	-	-
Bez zranenia	1	-	-

1.3 Poškodenie lietadla

Pri obhliadke lietadla boli zistené poškodenia: trup zlomený v dvoch miestach, odtrhnuté dvierka motorovej šachty, delaminácia v priestore motorovej šachty, zničené ľavé a pravé krídielka.

1.4 Ďalšie škody

Útvaru odborného vyšetrovania leteckých nehôd a incidentov neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe.

1.5 Informácie o posádke

Pilot lietadla:

občan Maďarskej republiky, vek 54 rokov, držiteľ preukazu leteckého personálu glider pilot, ktorý vydal Letecký úrad MR dňa 19.11.1997.

Kvalifikácie: Glider, Moto Glider, s vyznačenou platnosťou do 04.11.2009

Osvedčenie zdravotnej spôsobilosti 2. triedy, s vyznačenou platnosťou do 01.10.2009

1.6 Informácie o lietadle

a) **Drak** / Typ: Ventus –2cM

Výrobné číslo: 147,

Rok výroby: 2004,

Výrobca: Schempp-Hirth Flugzeugbau GmbH, Kirchheim/teck, Bundesrepublik Deutschland

Osvedčenie letovej spôsobilosti č. 29912, vydané LBA dňa 03.01.2005.

Osvedčenie o overení letovej spôsobilosti 35/2004, vydané 03.01.2005.

b) **Motor** / Typ: Solo 2625-01

c) **Vrtuľa** / Typ: KS-1G-152-R-122

1.7 Meteorologická situácia

Naše územie bolo v daný deň pod vplyvom prednej strany rozsiahlej brázd nízkeho tlaku vzduchu tiahnucej sa do strednej a západnej Európy od Balkánu. Od juhu k nám prúdil teplý vzduch.

Oblačnosť 3/8 vo výške 8 000Ft.

Dohľadnosť nad 10 km.

Smer prízemného vetra v čase LN varioval v rozmedzí 090°-200° sile 9 - 11K T, bez nárazov.

Prízemná teplota vzduchu na letisku Prievidza v 13:30 UTC bola +20,5°C.

Aspekt vetra pri hraničnej sile mohol pre daný typ lietadla spôsobovať prízemnú turbulenciu a fluktuácia vetra v prízemnej vrstve do 300 m aj strih vetra. Z uvedeného možno konštatovať, že meteorologické podmienky mohli participovať na vzniku leteckej nehody.

1.8 Navigačné vybavenie lietadla

Lietadlo bolo vybavené na vykonávanie letov VFR.

1.9 Spojenie

Lietadlo bolo vybavené rádiovým komunikačným vybavením umožňujúce obojsmerné spojenie v každom okamihu letu so všetkými leteckými stanicami.

1.10 Informácie o letisku

Letisko Prievidza v čase vzniku leteckej nehody vyhovovalo pre vzlety a pristátia predmetného lietadla.

1.11 Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky

Lietadlo nebolo vybavené letovými zapisovačmi.

1.12 Informácia o dopade a troskách

Lietadlo po leteckej nehode bolo vcelku a poškodené. Oddelené boli iba časti krídielok.

1.13 Lekárske a patologické nálezy

Nie sú.

1.14 Požiar

Požiar nevznikol.

1.15 Aspekty prežitia

Pátranie a záchranu nebolo potrebné vyhlasovať. K zraneniu osôb nedošlo.

1.16 Testy a výskum

Neboli vykonané.

1.17 Informácie o organizáciách a riadení

Prevádzkovateľom lietadla bola spoločnosť, ktorá je držiteľom povolenia na vykonávanie uvedených letov.

1.18 Doplnkové informácie

Pilot mal športový letový záznamník na vyhodnotenie športového výkonu, ktorý zaznamenáva čas (UTC), výšku, súradnice polohy v časovom intervale 1/9 s. (NMEA)

1.19 Spôsoby zisťovania príčin

Boli použité bežné spôsoby vyšetrovania.

2. ANALÝZA

2.1 Priebeh letu

Pilot sa pred pristátím do terénu venoval naštartovaniu motora, čím odpútal pozornosť od vlastného pristátia.

2.2 Zranenie osôb

K zraneniu osôb nedošlo.

2.3 Poškodenie lietadla

Lietadlo bolo poškodené v malom rozsahu.

2.4 Ostatné škody

Útvaru odborného vyšetrovania leteckých nehôd a incidentov neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe.

2.5 Informácie o posádke

Pilot spĺňal zdravotné a kvalifikačné požiadavky na vykonanie predmetného letu.

2.6 Informácie o lietadle

Lietadlo bolo spôsobilé na vykonanie daného letu.

2.7 Meteorologická situácia

Meteorologické podmienky mohli participovať na vzniku predmetnej leteckej nehody.

2.8 Navigačné zariadenia

Lietadlo bolo vybavené pre lety VFR.

2.9 Spojenie

Nemalo vplyv na vznik predmetnej leteckej nehody.

2.10 Informácie o letisku pristátia

Vyhliadnutá plocha vyhovovala na pristátie predmetného lietadla. Letisko Prievidza nemalo vplyv na vznik predmetnej leteckej nehody.

2.11 Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky

Lietadlo nebolo vybavené letovými zapisovačmi.

2.12 Informácia o dopade a troskách

Lietadlo po leteckej nehode bolo vcelku a poškodené.

2.13 Lekárske a patologické nálezy

Nebolo potrebné vykonať.

2.14 Požiar

Požiar nevznikol.

2.15 Aspekty prežitia

K zraneniu osôb nedošlo.

2.16 Testy a výskum

Nebolo potrebné vykonať expertízu.

2.17 Informácie o organizáciách riadenia

Prevádzkovateľom lietadla bola spoločnosť, ktorá je držiteľom povolenia na vykonávanie uvedených letov.

2.18 Doplnkové informácie

Pilot mal športový letový záznamník na vyhodnotenie športového výkonu, ktorý zaznamenáva čas (UTC), výšku, súradnice polohy v časovom intervale 1/9 s (NMEA).

2.19 Spôsoby zisťovania príčin

Boli použité bežné spôsoby vyšetrovania.

3. Z Á V E R Y / PRÍČINA VZNIKU LETECKEJ NEHODY

- nezvládnutie techniky pilotáže pristátia pre odpútanie pozornosti štartovaním motora pri možnej prízemnej turbulencii.

Miesto leteckej nehody

4. ODPORÚČANIE NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI LETECKEJ PREVÁDZKY

Na základe odborného vyšetrenia príčin vzniku leteckej nehody lietadla typu:

Ventus – 2cM, poznávacej značky D – KFIR, zo dňa **29. 04. 2009**,

odporúčam Leteckému úradu Slovenskej republiky vykonať rozbor z tejto leteckej nehody s letovým a technickým personálom pre daný typ lietadla.

V Bratislave, 30.09.2009